
Bitterling en Rondbladig wintergroen

Harrie van der Hagen
Dunea
Postbus 34
2270 AA Voorburg

In dit nummer van Holland's Duinen een aanvulling op de flora van Meijndel en enkele nieuwe locaties van een bijzondere soort.

Bitterling

Excursies leveren altijd weer verrassingen op. Zo ook op 1 augustus in Noord-Berkheide met Theo Westra. Hij meldde me dat hij een fors aantal jaren geleden bitterling (*Blackstonia perfoliata*) had aangetroffen in de Libellenvallei, samen met een hoog aantal exemplaren van slanke gentiaan. Terugzoekend in zijn dia-archief bleek het 1997 te zijn geweest.

Het is een nieuwe soort voor Meijndel maar van een oudere datum. Uit de dia's is niet met zekerheid op te maken welke ondersoort het betreft, maar het lijkt het meest op de herfstbitterling (ondersoort *serotina*) vanwege de beperkt stengelomvattende bladeren. En het is zo wie zo lastig om deze ondersoort van de zomerbitterling te onderscheiden. Enige tijd geleden is in Berkheide de zomerbitterling in de zuidelijke valleien aangetroffen (Hollands Duinen 52 november 2008).

Bitterling. Foto: Theo Westra

Rondbladig wintergroen

Tijdens het inventariseren in het kader van het LMF-a (Landelijk Meetnet Flora-aandachtssoorten) gebeuren er meestal niet al te veel schokkende dingen. Door de ingezette begrazing in grote delen van Meijendel blijven de plantensoorten langs de uitgezette routes, waar je elke vier jaar terugkomt langs die route, tamelijk stabiel tot heel stabiel. Een enkele keer maak je een vreugdedansje. Dit jaar betrof het voor mij een nieuwe locatie van rondbladig wintergroen (*Pyrola rotundifolia*).

Eerder is de soort aangetroffen in een smal valleitje langs het Parnassiapad. Daar is deze soort verdwenen door het dichtgroeien met struweel. Pogingen de soort daar te behouden door het vrijzetten van het struweel mislukten.

Tijdens de flora-inventarisaties door Frans en Jaap Hooijmans in de jaren 1990 tot 1997 is nabij de Kijfhoek op een noordhelling een grote populatie aangetroffen die nog steeds weet stand te houden. Elke vier jaar dat ik op deze plek terugkom, fluctueren de aantallen (bloeiende) exemplaren door het oprukkende struweel, maar de soort houdt stand.

Een andere locatie is in de nabijheid van het Klippad ter hoogte van Duinrell. Het betreft een locatie met een aanzienlijk aantal exemplaren aan de rand van een Dennenbos. Een locatie langs het Klippad met een enkele planten onder loofhout is, zover mij bekend, niet meer present.

De volgende locatie is een aantal jaren geleden gevonden bij het kappen van grauwe abelen in het terrein westelijk van de schietbanen van Waalsdorp. Aan de rand van een klein kwelplasje stonden enkele honderden, overwegend bloeiende exemplaren. Door het weggakken van de abelen en ook nog een enkele andere bomen is er weer voldoende ruimte geschapen om deze locatie niet verloren te laten gaan. Ook deze populatie wordt gemonitord in het kader van LMF-a.

Tijdens bovengenoemde excursie met Theo Westra meldde hij me dat hij in mei 2003 in de Libellenvallei rondbladig wintergroen heeft aangetroffen. Onbekend is of de soort er nog staat.

En dan dit jaar. Het is de 4^e zekere locatie op dit moment van rondbladig wintergroen. Deze plek is zuidoostelijk van de Meijendelse Berg aan de bovenkant van een zeer steile noordhelling. Ook hier bloeit de soort met enkele honderden exemplaren. Het is met een grote mate van zekerheid een nieuwvestiging. Vier, acht en twaalf jaar geleden heb ik de soort hier niet aangetroffen, terwijl andere plantensoorten van de LMF-a lijst op deze plek wel zijn aangetroffen en ook nog steeds aanwezig zijn, zoals gewone vleugeltjesbloem.

Opmerkelijk is de grote verspreiding van het voorkomen over het terrein: van 'Duinrell' tot Waalsdorp in het midden- en binnenduin. De locaties in het voorduin (Libellenvallei en Parnassiapad) zijn verloren gegaan. Hopelijk is de laatste vondst als nieuwvestiging een opmaat voor een toename van deze fraaie soort.

Rondbladig wintergroen. Foto: Theo Westra